

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 78.984/1
van 9 maart 2026

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'tot
vastlegging van het startquotum voor de opleiding geneeskunde
en voor de opleiding tandheelkunde'

Op 2 maart 2026 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit ‘van de Vlaamse Regering tot vastlegging van het startquotum voor de opleiding geneeskunde en voor de opleiding tandheelkunde’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 5 maart 2026. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, en Eline YOSHIMI, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Sander MEERT, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 9 maart 2026.

*

ONTVANKELIJKHEID VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling zowel in de adviesaanvraag als in de rubriek ‘Vormvereisten’ van de aanhef gemotiveerd als volgt:

“Het verzoek om spoedbehandeling is gemotiveerd door de omstandigheid dat de inschrijvingen voor de toelatingsexamens starten op 2 maart, het belang van het tijdig informeren van de deelnemers en de deadline van 1 maart vermeld in de Codex Hoger onderwijs voor het vastleggen van de startquota.”

2. Door te eisen dat de adviesaanvragen met een termijn van vijf werkdagen van een “bijzondere” motivering worden voorzien, heeft de wetgever tot uiting gebracht dat hij wil dat alleen in uitzonderlijke gevallen wordt verzocht om mededeling van het advies binnen die uitzonderlijke korte termijn.

De aanvrager moet derhalve pertinente en voldoende concrete gegevens aanbrengen die het aannemelijk maken dat de ontworpen regeling dermate spoedeisend is dat noodzakelijkerwijze een beroep moet worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State (advies mede te delen binnen een termijn van vijf werkdagen) en waarom, op het ogenblik van de adviesaanvraag, geen beroep kon worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van die wetten (advies mede te delen binnen een termijn van dertig dagen).

De deugdelijke motivering van het verzoek om spoedbehandeling is een vereiste voor de ontvankelijkheid van de aanvraag. Aangezien dit een formele motiveringsverplichting betreft, vermag de afdeling Wetgeving bij de beoordeling van de ontvankelijkheid van een adviesaanvraag in principe enkel rekening te houden met de motivering die in de aanvraag zelf is opgenomen.

3.1. *In casu* wordt het spoedeisend karakter van de adviesaanvraag verantwoord door, ten eerste, “de omstandigheid dat de inschrijvingen voor de toelatingsexamens starten op 2 maart”, ten tweede, “het belang van het tijdig informeren van de deelnemers”, en, ten derde, “de deadline van 1 maart vermeld in de Codex Hoger onderwijs voor het vastleggen van de startquota”.

3.2.1. In de eerste plaats stelt de Raad van State vast dat de deadline van 1 maart die in de verantwoording van de spoedeisendheid wordt aangevoerd om het startquotum vast te leggen, niet meer kan worden gehaald, zelfs al werd de adviesaanvraag ingediend met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State (advies mede te delen binnen een termijn van vijf werkdagen). De adviesaanvraag werd immers pas ingediend bij de Raad van State op maandag 2 maart 2026, zodat die deadline op het ogenblik van de adviesaanvraag reeds was verstreken.

Bovendien blijkt uit de tekst van artikel II.187, § 4, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, bekrachtigd bij decreet van 20 december 2013 (hierna: Codex Hoger

Onderwijs) weliswaar dat de Vlaamse Regering verplicht is om uiterlijk op 1 maart 2026 “het aantal effectieve starters in het lopende academiejaar” vast te stellen, maar niet, in tegenstelling tot wat de stellers van het ontwerp zelf menen, dat de Vlaamse Regering, indien dit aantal afwijkt van het startquotum dat voor deze opleiding voor dat academiejaar vooropgesteld was, de Vlaamse Regering de correctie van het startquotum uiterlijk op 1 maart moet doorvoeren. 1 maart is derhalve niet het uiterste ogenblik waarop het startquotum kan worden vastgesteld.

3.2.2. In de tweede plaats stelt de Raad van State vast dat, ongeacht de gevolgde adviesprocedure, de ontworpen regeling onmogelijk nog zou kunnen worden genomen en bekend gemaakt vóór de datum van 2 maart 2026, de startdatum van de inschrijvingsperiode voor de toelatingsexamens.¹ Het beroep op de adviesprocedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State (advies mede te delen binnen een termijn van vijf werkdagen) kan er dus hoe dan ook niet voor zorgen dat het startquotum wordt vastgesteld vóór de studenten zich kunnen inschrijven.

Bovendien staan de inschrijvingen, het aantal inschrijvingen en de inschrijvingsperiode volledig los van het startquotum dat bepaalt hoeveel studenten volgend academiejaar de opleidingen arts en tandarts kunnen aanvatten. Op geen enkele wijze wordt aannemelijk gemaakt dat de vaststelling van een lichte stijging van het startquotum in de loop van de inschrijvingsperiode van die aard is om de inschrijving of het voornemen tot inschrijving van deelnemers aan het examen te beïnvloeden. Evenmin wordt aannemelijk gemaakt dat de beperkte wijziging van het startquotum tijdens de inschrijvingsperiode de verwachting om tot de nuttig gerangschikte geslaagden te behoren zou kunnen beïnvloeden.

3.2.3. Ten slotte onderscheidt het belang dat deelnemers hebben om tijdig geïnformeerd te worden over het gewijzigde startquotum zich niet van het belang dat elke rechtzoekende heeft om tijdig geïnformeerd te worden over een maatregel die voor hem rechtsgevolgen heeft.

Bovendien wordt niet aannemelijk gemaakt dat wanneer het startquotum zou worden bepaald nadat advies zou worden gegeven volgens de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van die wetten (advies mede te delen binnen een termijn van dertig dagen) de deelnemers niet meer tijdig geïnformeerd zouden kunnen worden over het gewijzigde startquotum. Zoals gezegd dient het startquotum om te bepalen hoeveel studenten volgend academiejaar de studies geneeskunde en tandheelkunde kunnen aanvatten en, in combinatie met de resultaten van de toelatingsexamens, welke deelnemers effectief toegang krijgen tot die studies. Het startquotum dient derhalve uiterlijk bepaald te zijn op het ogenblik dat de toelatingsexamens plaatsvinden, *in casu* 2 en 3 juli 2026. Zelfs als aangenomen wordt dat de deelnemers een redelijke tijd vóór het examen het precieze startquotum zouden moeten weten, wordt niet aannemelijk gemaakt dat wanneer het startquotum wordt bepaald nadat een advies zou zijn verkregen binnen een termijn

¹ Krachtens artikel 14, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 januari 2023 ‘over de organisatie van het toelatingsexamen arts, het toelatingsexamen tandarts en het toelatingsexamen dierenarts’ stelt de voorzitter van de examencommissie de uiterste inschrijvingsdatum vast.

In artikel 1, §§1 en 2, van bijlage 1 bij het ‘Werking- en examenreglement - Toelatingsexamens arts, tandarts en dierenarts 2026’, zoals goedgekeurd door de examencommissie op 1 maart 2026 en zoals gepubliceerd op de website over de toelatingsexamens, is bepaald dat de inschrijvingsperiode voor het toelatingsexamen arts van donderdag 2 juli 2026 en het toelatingsexamen tandarts van vrijdag 3 juli 2026 loopt van maandag 2 maart 2026 om 9.00 uur tot en met maandag 18 mei 2026 om 12.00 uur ’s middags.

van 30 dagen, de overheid of de examencommissie over een onredelijk korte termijn zou beschikken om de deelnemers over het startquotum te informeren. Evenmin wordt aannemelijk gemaakt dat het tijdstip waarop het startquotum wordt bepaald en bekend gemaakt, zal beïnvloeden welke deelnemer volgend academiejaar kan starten met de opleidingen waarvoor de toelatingsexamens worden georganiseerd.

Een verplichting om vóór 1 maart (of zo snel mogelijk) geïnformeerd te worden over het startquotum kan trouwens ook niet worden afgeleid uit artikel 34 van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 januari 2023 ‘over de organisatie van het toelatingsexamen arts, het toelatingsexamen tandarts en het toelatingsexamen dierenarts’. Weliswaar bepaalt het genoemde artikel 34 dat “[d]e examencommissie [...] jaarlijks, uiterlijk op 1 maart, een website² [publiceert] die alle inlichtingen bevat over het toelatingsexamen arts, het toelatingsexamen tandarts en het toelatingsexamen dierenarts. Op de voormelde website wordt in elk geval de informatie vermeld die op grond van dit besluit bekendgemaakt moet worden aan de kandidaten.” Maar in het besluit van 27 januari 2023 is geen bepaling terug te vinden die stelt dat het startquotum aan de kandidaten bekend moet worden gemaakt.

3.3. De in opmerking 3.1. aangehaalde motieven vormen, noch elk afzonderlijk, noch gelezen in hun onderlinge samenhang, pertinente en voldoende concrete gegevens die het aannemelijk maken dat de adviesaanvraag dermate spoedeisend is dat het niet mogelijk zou zijn om de regeling die is opgenomen in het voorliggende ontwerp van besluit tijdig tot stand te brengen indien het advies volgens de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State zou worden uitgebracht.

4. Uit wat voorafgaat volgt dat het spoedeisende karakter in de adviesaanvraag niet naar behoren is gemotiveerd.

De adviesaanvraag is bijgevolg niet ontvankelijk zodat de Raad van State, afdeling Wetgeving, het om advies voorgelegde ontwerp van besluit niet kan onderzoeken.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Eline YOSHIMI

Pierre LEFRANC

² Deze website is te vinden via de volgende weblink: <https://www.vlaanderen.be/toelatingsexamens>.